

RODOLJUB.

Izhaja vsak četrtek ter stane za vse leto 1 K 60 v., za pol leta 1 K. — Za oznanila plačuje se od dvostopne petit-vrste 16 v. če se enkrat tiska; 24 v. če se dvakrat, in 30 v. če se trikrat tiska. — Večkratno tiskanje po dogovoru. — Naročnina in inserati blagovolijo naj se pošiljati „Narodni Tiskarni“ v Ljubljani, vsi spisi in dopisi pa uredništvu „Rodoljuba“. — Pisma izvolijo naj se frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

Klerikalne dolžitve.

I.

Klerikalci so v veliki zadregi zaradi agitacije za deželnozborske volitve. Radi bi sicer ljudi begali, ne vedo pa s čim bi jih begali, in zato so izkopali najstarejše dolžitve. Oglejmo si, koliko so opravčene.

Klerikalci se trudijo, da bi v prihodnjem deželnem zboru Kranjskem imeli sami večino. Ko bi mogli, bi pometali vse druge stranke iz deželnega zbora. Zdaj kličejo volilce, naj pri volitvah delajo na to, da v deželnem zboru ne bodo več vladale take razmere, kakor v minolem.

Predno se bo pameten volilec odločil, delati na to, da se izpolnijo klerikalne želje, se bo pred vsem vprašal: ali bi bilo tudi dobro in koristno, če se razmere v deželnem zboru tako spremenijo, da bodo klerikalci sami gospodovali, ali je bil zadnji deželni zbor tako slab, ali je v gospodarskem, v narodnem, v političnem ali v kakem drugem oziru tako slabo delal, da je želeli premembo?

Kar se tiče delovanja zadnjega deželnega zbora, sta dva odlična moža izrekla o njem tako sodbo, da so klerikalci kar umolknili. Cesarjev namestnik, deželni predsednik baron Hein in deželni glavar Detela, ki je sam pristaš klerikalne stranke, sta v zadnji seji deželnega zbora priznala, da je deželni zbor deloval jako srečno in uspešno, da je storil vse, kar je bilo v njegovih močeh za blagor dežele in za blagor prebivalstva, prav posebno še za blagor kmetijskega ljudstva. Cesarjev namestnik baron Hein je pri tej priložnosti izrekel preznačilne besede, da če je v srcu naroda, če je v srcu prebivalstva le iskra hvaležnosti, mora pri volitvah pripoznati, da je bilo delovanje dež. zbora v minolih šestih letih blagoslovljeno.

To pripoznanje iz ust cesarjevega namestnika in dež. glavarja je klerikalcem kar sapo zaprlo. Drugače si niso znali pomagati, kakor da so to pripoznanje zamolčali. Noben klerikalni list ni omenil, kako pohvalno je govoril o deželnem zboru cesarjev namestnik. Gorje, če bi kmet-volilec izvedel, da sta cesarjev namestnik in deželni glavar pohvalila delovanje dež. zbora, saj bi potem ne verjel trditvi klerikalcev, da je treba razmere v deželnem zboru premeniti.

Zoper delovanje minolega deželnega zbora torej klerikalci ne bodo mogli dosti govoriti. Hvalili ga seveda ne bodo, zakaj če bi deželni zbor hvalili, potem bi hvali-

lili liberalce, kajti vse, kar je deželni zbor storil, je bilo delo liberalcev. Klerikalci so bili v manjšini in sami niso mogli ničesar storiti. Ako je kak klerikalec kaj predlagal, je obveljalo samo tedaj, če so liberalci tako hoteli; če liberalci niso hoteli, pa ni obveljalo. Ako bodo klerikalci zdaj hodili okrog vas in se bahali: To in to smo dosegli — tako jim povejte v obraz: Vi niste nič dosegli, ker v dež. zboru niste imeli večine; kar smo dobili to so nam dali liberalci, ki so imeli večino.

Ker, kakor rečeno, klerikalci zoper gospodarstvo dež. zbora ne bodo mogli nič pametnega ugovarjati, zato skušajo z drugimi dolžitvami zbegati volilce. Take dolžitve so zlasti zveza z Nemci in podpora gledališču in sovraštvo zoper cerkev in vero. O teh dolžitvah bomo prihodnjič spregovorili in bralci se bodo prepričali, da so to prazne dolžitve, ki nimajo nobene podlage, in s katerimi se hoče kmeta le zbegati.

Politični pregled.

Deželnozborske volitve, ki se bodo vršile v raznih deželah letošnjo jesen, so zdaj glavna stvar, za katero se ljudje zanimajo. Posebno veselo je videti, kako povsod ustaja kmečki stan. V Galiciji so kmetje največji reveži na svetu. Cele vasi so, kjer nihče ne zna ne brati ne pisati, a vendar se povsod branijo poslancev, katere usiljujejo duhovniki. Osnovali so si svojo kmetijsko stranko in bodo tudi v raznih okrajih zmagali. Ravno tako gibanje se opazuje tudi na Češkem. Tam se sploh sodi, da bo kmetijska stranka dobila kacic 30 poslancev. To je jako verjetno, ker je češki kmet zelo napreden in izobražen.

Nemčija je te dni razglasila svoj carinski načrt, ki obsega določbe, koliko se bo moralo plačati od kmetijskih pridelkov, ki se iz družih dežel uvažajo na Nemško. Vse carine so znamenito zvišane. To je velikanski uspeh nemške kmetijske stranke. Vsled visokih carin se namreč ne bo izplačalo uvažati kmetijske pridelke iz družih držav. Ti kmetijski pridelki zlasti ogrski ne bodo več hodili na nemški trg in vsled tega bo cena vseh nemških pridelkov znamenito poskočila. Nemški kmetje so silno veseli, zakaj zanje pomeni to velikansko pridobitev. Tu se zopet vidi, kaj doseže kmet, če se ne da voditi na vrvi od različnih gospodov. Slovenski kmetje — posnemajte Vaše tovariše iz Nemčije.

Dopisi.

Iz moravske doline. Kmalu se bo zopet pričela agitacija klerikalnih kimovcev za deželnozborske volitve. Znano je, da se po kmetih te klerikalne sove največ zaradi rujnega vinca in dobrega živeža tako pehajo za volitve. — V drtijski občini živi kmet, kateri čas volitev jako dobro porabi. Ko so bile državnozborske volitve, se mi je ta revček res hudo smilil; to je imel opravkov! Da pa cenjeni bralci bolj spoznajo njegov značaj, hočem Vas nekoliko podrobneje seznaniti s tem žlindrastim petolizcem. — Nekje v drtijski občini je obolel neki mož; ta je naprosil za postrežnika našega klerikalnega junaka, katerega je pošiljal v Litijo po zdravila. In čujte! Junak ni hodil v Litijo, ampak izdeloval je zdravila kar v svoji domači lekarni in jih nosil bolniku. Nekoč mu je bolnik naročil, da prinese žepno uro iz Ljubljane. Junak ga je ubogal, prinesel mu uro in zaračunal veliko več, kakor je stala v istini. A sleparija katoliškega velikana prišla je na dan. Necega dne mu je pokazal bolnik vrata in ga grozno namahal po kosteh njegovega rojstva. Sleparski v vseh strokah izurjeni klerikalni ptiček nalezal bi se jih bil še mnogo več, ako ne bi se urnih krač izgubil domov. — Tako rešuje drtijske občine junak katoliško vero. Opravka ima vedno mnogo. Ako bi bile volitve v pomladi, lahko bi na svoji agitaciji objednem popravljal tudi junčke in prašičke, dasiravno nima zelenega traka na klobuku! No, pijača pa hrana bode pa tudi sedaj dobra! — Kmetovalec! Spantuj se že enkrat in bacni tega žlindrastega veleuma skozi vrata, kadar bode beračil za glasovnice. Povej mu, da naj rajše ljudi zdravi, ure kupuje in opravlja posel moža, ki ima zelen trak na klobuku, kakor pa da se vtika v stvari, kojih njegova puhla glava popolnoma nič ne razume.

Iz Zastave. Jesenska letina nam obeta dobro, ako bi ne bilo zmiraj premalo dežja. Prvo žetev smo srečno spravili, a za jesenske pridelke smo zmiraj ustrahu, ker nas zmiraj Gorjanski oblaki plašijo. Kakor drugod se tudi pri nas nekateri klerikalci hudo silijo s svojim sirovim in obrekljivim kandidatstvom za deželnega poslanca, kakor namreč neki Grahek, kateri je s svojimi mešetarji dne 24. julija v Semiču v neki gostilni svoj klerikalni shod sklical, na katerega je nekaj njegovih pristašev prišlo. Na tem shodu je Grahek svojo mogočnost izkazoval tako, da so se vsi nad njegovim govorom spodtikali in njegovi mogočnosti čudili. Ta mogočnik ni pri tej priliki tudi na mene podpisaneга pozabil, nego je svoj hlinski

govor tako-le nadaljeval: »Pavičički Bohte se tudi nekaj utika, kateri nima nobene vednosti in je hud liberalec; gre mimo cerkve, klobuk sname z glave, v ustih pa smotko drži; tisti kričač je slab gospodar« itd. Gospod Grahek, vprašam Vas kedaj je tisto bilo, da sem jaz pred cerkvijo se tako obnašal. Res pa je, da sem trd in odločen narodnjak. Nadalje ste kričali, da jaz nisem sposoben za poslanca. Saj se tudi ne silim, da sem pa desetkrat bolj sposoben, kakor vi, kaže že to, da sem bil več let župan, da sem že več let v cestnem odboru, v zdravstvenem zastopu in v šolskem svetu. Za vse to Vi niste; Vi niste družega kakor nekakov prisiljen občinski odbornik. Da sem dober narodnjak, trden in napreden kmet, Vam lahko potrdijo vsi, ki mene in moje imetje poznajo. Ti Vam tudi povedo, da sem zmiraj doma, in se ne pretikam vedno čez Bavarske prege, kakor se Vi, ko vedno tiste štiri plohe na hrbtu nosite, kakor pri nas maškare na pepelnično sredo. Naravnost Vam povem, da imamo veliko boljših kmetov, kateri so vedno doma, da jih bomo za poslanca volili, ne bo nam treba Putentrogarja voliti, kateri bi bil mogoče le za Bavarsko izvežban. Torej le kupujte slive z vašimi mešetarji, kateri niso za drugo, kakor za hrvaške čuhe preganjat, mene in mojo osebo pa pri miru pustite, za mene se bodo že drugi narodnjaki pobrigali, ako bodo sprevideli, da sem zato. H koncu Vam povem, da jaz nisem noben kričač kakor me Vi imenujete, ampak da sem odkritosrčen mož, ki se takovih ko ste Vi, deset ne ustrašim, in sem Vam povsod kos, le v gizdavosti ne.

Janez Bohte.

Grobčno. »Slovensko kmečko društvo za šmarski okraj« je priredilo v nedeljo, dne 4. avgusta na Grobčnem svoj shod. Zbralo se je nad 150 kmetov in drugih poslušalcev. Zaradi obolenosti društvenega predsednika je zastopal društvo in otvoril shod posestnik in odbornik Florijan Golež iz Sv. Vida.

Po običajnem pozdravu je oddal besedo tovarišu kmetu Jakobu Vrečkotu. Ie-ta je govoril v vznešenih besedah o namenu in pomenu društva, zavračal neumna podtikanja, češ, da je društvo protiversko, naglašal pomen volitev sploh in onih za bodoči deželni zbor posebej, ter žel za svoj poljudni, vsem iz srca izviraajoči govor splošno, burno hvalo in odobravanje.

Za njim je govoril g. učitelj Grah o kmetijstvu, posebno še o obdelovanju travnikov, ki so dandanes za kmeta, če ne največjega, vendar velikanskega pomena. Tudi njega so zbrani volilci poslušali pazljivo in kakor upamo, odnesli seboj marsikatero zrno, katero bodo vsadili na svoj gospodarski vrt.

Društvo se je izcimilo iz sredine kmetov, društvo je kmečko in se kot tako ne ozira nato, je-li temu ali onemu stanu po volji, če se kmet samostojno organizuje in zastopa svoje koristi brez sveta in pomoči gotovih gospodov.

Naravno je tedaj, da se ti nad društvom jezé, in da hočejo vso svojo jezo nanje izliti. Zlasti sovražni so mu gospodje popje, ki si domišljujejo, da mora kmet vedno in edino le pod njihovo umazano kuto čepeti.

Šentviškemu otrobarju seveda tudi ni bilo prav, da je priredilo slov. kmečko

društvo v njegovi župniji shod. Preprečiti ga v svoji omejenosti in slaboumnosti ni mogel. Zato pa je naščuval dva in pol človeka, naj bi šla na shod razgrajat in ga onemogočiti.

Klavrni pop je računil, vrli kmetje pa so obrnili stvar drugače. Neki Ožirek, mlečnozobi fanté, ki se oprijema farovške suknje, prevzel je na župnikovo milo prošnjo zagovor šentviškega otrobarja.

Fant je govoril, a govoril je na škodo slabo priljubljenega popa. Slikal je njegove slabosti in ga kazal do kosti obranega. Rotil je med glasnim smejanjem farane, naj ljubijo svojega župnika, kojega nihče ne ljubi in ljubiti ne more.

Za svojo budalost moral jih je prav mnogo požreti. Vendar ni pričakovati, da bi se spreobrnili, kajti župnik mu je baje obljubil svojo obnošeno suknjo in pa vrvice, katero nosijo kapucini okoli svojega debelega trebuha. Šentvičani mu tudi zanaprej rekajo Požirek, ker jih je moral veliko požreti.

Kakor že večkrat, osmešil se je šentviški otrobar tudi to pot prav grdo. Društvo je lepo zborovalo, nasprotniki — 2½ — pa so se jezili, — fajmošter je celo pihal. Piši in pišite še naprej . . .!

Iz Jelšan v Istri. (Naši Božji namestniki in njih stranka). Krivoverec je nevednemu človeku največje strahilo na svetu. Strah pred krivoverci je vcepljen našemu narodu že v zgodnji mladosti v srce. Ako hočejo naši »Božji namestniki«, katerega pred prostim ljudstvom očrniti, dosežejo svoj namen najprej, ako ga za krivoverca ali brezverca proglasijo. Zato sta tudi naša dva maziljenca — kakor iz zadnjega dopisa razvidno — obdolžila prvaka naše stranke motenja vere, da bi zamogli potem vse pristaše naše stranke laglje za brezverce ali krivoverce proglasiti. — Ker se jim to ni posrečilo, skušali so nas očrniti, kot pristaše narodnega odpadnika Krstića. Ali tudi to njih prizadevanje bilo je brezuspešno, ker nas vsakdo pozna kot poštene narodnjake. In sram bi nas moglo biti, da nismo v tem oziru bolji od našega župnika, kateri se za sedaj poslužuje narodne stranke, le zato, ker mu tako bolje kaže. — Iz skušnjaje ga poznamo, da obrača plašč vedno po vetru; in kdo ve, ako bi danes ali jutri z nasprotnikom ne potegnil, ko bi bilo to v njegovo korist . . .? Saj je že sedaj v nekaki zvezi s Krstićevo stranko po »svojem« županu in po nekaterih drugih »kaporjonih« njegove stranke. G. župnik, ali ni bil vaša desna roka, cerkveni starešina in župan Hrabar v zvezi z odpadnikom Grossmannom v ostudnem tožarenju našega g. nadučitelja? Kdo je pri občinskih volitvah v Podgradu najhuje agitiral za talijanaško stranko proti narodnemu poslancu Jenkotu? Niso li ravno ti sedaj pristaši in agitatorji vaše stranke! Enega izmed teh ste izbrali pri zadnjih občinskih volitvah, radi njegovih zaslug (?) celo v volilno komisijo, družega pa za tajnika, ko še za sodnijskega slugo ni bil sposoben —! In tako vam jih navedemo, ako hočete celo vrsto. — A vidva gospoda, ki hočeta, da vas imenujemo »božja namestnika«, hočete nas za Krstičevce razglašati; nas, katere povsod poznajo, kot značajne in poštene narodnjake! — Ali to vama še ni zadostovalo. Ker sta videla, da pada blato, s katerim sta nas hotela ometati — na vas same, šla sta v vaši

maščevalnosti še dalje: Kdo je ovadil gg. Valenčiča Jakoba in Mateta ter Prebilića, da narod šuntajo proti popisovanju? Mimogrede bodi povedano, da naš župnik preč. g. Velhartický niso le organist, ampak znajo tudi kokoši, prešiče in druge take živali popisovati, ako gre za plačilo! — Kdo si upa torej reči, da »farška bisaga ni nikdar sita«? G. župnik dobro ve, da se vsacega novega davka grozno bojimo, ker še starega komaj zmagujemo. Zakaj ni torej ljudi poučil, da ne gre za nove davke, če tudi on sam, kot maziljena oseba — naše živali popisuje. Prašamo vas torej g. župnik; kedo bi bil kriv nesreči, ako bi bili v naši nevednosti, pri onej priliki vaše posvečene kosti malo zrahljali? Mi bi bili ječali v temnih zaporih, a vi bi bili najbrže vse voljno pretrpeli, samo, da bi videli gori omenjene naše možake med onimi nesrečniki. — No, to se hvala Bogu iz previdnosti ravno tistih možakov, katere se je hotelo šuntanja in puntarstva obdolžiti — ni zgodilo. Preiskava je dognala, da ovadba ni odgovarjala resnici; zato vas prašamo g. župnik: kdo je zopet obrekoval in zakaj vedno naše možake? — Na tak in enak način se naša maziljenca in njih stranka bojujejo proti nam, ki nočemo biti njih neumne ovce. Pa hočete nam očitati, da smo brezverci? Da imate le polovico vere, kakor tisti, katere vi kot brezverce obrekujete in preganjate, bi se našega grdega počenjanja proti nam gotovo sramovali!

Rodoljubi!

Pripravljajte se za deželnozbornske volitve.

Vaše geslo bodi: Kmet s kmetom, gospod z gospodom.

Domače in razne novice.

Deželnozbornske volitve. Klerikalci so imeli v sredo v Ljubljani shod, na katerem so sklepali glede prihodnjih deželnozbornskih volitev. Zbrani so bili le duhovniki, kmete si lahko seštel na prstih jedne roke. Čemu bi tudi vabili kmete, saj kmet ima samo vbogati in storiti, kar gospod ukažejo. — Dne 11. t. m. bo velik shod v Novem mestu. Na tem shodu bo govoril dr. Tavčar. Dne 18. t. m. bo velik shod v Vipavi. Na tem shodu bosta govorila kandidat Ivan Božič in dr. Iv. Tavčar. Razume se samo po sebi, da se tekom prihodnjih dni priredi še več družih shodov.

Tolovajstvo v Gočah pride torej vender že pred sodišče in sicer še v tekočem mesecu. Radi hudodelstva javnega nasilstva in zapeljevanja h krivi prisegi toženi kurat Ferjančič in njegovi sokrivci so že dobili obtožnico.

Vinogradniško društvo v Ljubljani. Dobri dve leti je tega, kar so klerikalci ustanovili v Ljubljani društvo za kupčijo z vinom in temu društvu postavili na čelo državnega poslanca Vencajza, ki je bil že nemškutar in liberalec in je sedaj klerikalec. To društvo je obljubilo, da bo podpiralo domače vinarstvo s tem, da bo kupčevalo samo z domačim vinom. Mi smo vselej pripravljani podpirati vsako

stvar, ki je na korist slovenskemu kmetu in zato smo tudi to društvo z veseljem pozdravili. A kaj smo doživeli? Klerikalni osrečevalci kmeta niso kupovali in prodajali domačega vina, ampak so kupovali vino od Lahov na istrskih otokih, od goriških grofov in od nemških tirolcev dobivali cele vagone petjota. S tem je društvo oškodovalo domačega kmeta, kajti s petjotom je spravilo pošteni domači pridelek ob dobro ime vrh tega pa doseglo, da naš kmet ni mogel svojega pridelka spraviti v denar. Ko smo mi prišli temu počenjanju na sled, smo se koj oglasili proti Vinogradniškemu društvu in začeli proti temu kmetu škodljivemu društvu boj. Ta boj je sedaj srečno končan. »Vinogradniško društvo«, ki je v dveh letih naredilo kranjskemu kmetu velikansko škodo je prišlo na kant in bo prenehalo delovati. Da je bil boj končan tako hitro, prihaja od tod, ker so klerikalci skrajno slabo gospodarili. Mislili so, da bodo kar čez noč obogateli, a izpodletelo jim je. Za kranjskega vinogradnika je propad vinogradniškega društva velikanske koristi, ker zdaj se ne bo več uvažalo na vagone tirolskega petjota.

Vrhunec katoliške nesramnosti. Še cigan te toži, če mu očitaš nepoštenost, klerikalni poštenjak A. Uršič iz Št. Vida pri Vipavi pa nam na naše dolžitve ni odgovoril s tožbo ampak s popravkom. Ta se glasi: Na podlagi § 19. tisk. zakona zahtevam, da glede na priobčilo, objavljeno pod naslovom »Katoliška žlindra na Vipavskem« med domačimi in raznimi novicami Vašega lista z dne 11. julija t. l. št. 27. objavite sledeči popravek: 1. Ni res, da sem se iz liberalca prelevil v klerikalca, res pa je, da sem tak, kakoršen sem, odkar se politično zavedam. 2. Ni res, da sem jaz podpore s pok. župnikom Tomažičem razdelil, res pa je, da je podpore osebno delil pok. državni poslanec Obreza in okr. glavar Del Cott. 3. Ni res, da sem imel iz povodnji direktni dobiček, ter da sem iz zmočene moke spekel kruh in ga spravil v denar, res pa je, da sem iz zmočene moke spečeni kruh razdelil med reveže. 4. Ni res, da sem jemal od melje dvojno merico, res pa je, da nisem še nikdar vedoma vzel krivične merice. 5. Ni res, da sem v družbi z omenjenim župnikom sebi oddelil nad 50% od cenjene (nefaktične) škode, res pa je, da sem imel nad 1200 gld. faktične škode, katere si nisem sam ocenil, niti si sam oddelil podporo. 6. Ni res, da sem poskrbel, da mi je bila iz podpore polna škoda povrnjena, res pa je, da nisem niti polovico škode dobil povrnjene. 7. Ni res, da niso nekateri notorični obč. siromaki prav ničesar dobili, res pa je, da je dobil oni, kateremu je voda mlin do tal porušila, 50 gld. — V Št. Vidu, dne 18. julija 1901. A. Uršič. Mi se z Uršičem ne bomo prepirali. Če ima toliko časti v sebi, kakor kak cigan, naj toži. Mi želimo, da nas toži, ker mu hočemo pred sodnijo dokazati, da je vse to res, kar smo mi pisali in vse to laž, kar Uršič popravlja. Uršič dobro ve, kako stvar stoji, zato pa nas ne toži. Lep poštenjak, ki se ne upa svojo čast braniti pred sodiščem!

Lepi izgledi! Proti večeru pred preteklo nedeljo prišel je neki fant iz 1/4 ure od fare na Dolenjskem oddaljene vasi k župniku po obhajilo. (Ime na razpolago.) Bilo je nujno. Župnik pa se je bil nasrkal

že prav pošteno Nočtove kapljice in ni mu bilo prav, da bi se moral ločiti od polnega lončenega vrča v veži in jiti obhajati. Jel je zdelovati fanta, zakaj ni prišel z vozom in da od sedaj naprej sploh ne gre nikamor več, če ne pridejo z vozom ponj. Vse ni nič pomagalo — pustiti je moral dom in njo. — A vina je bilo preveč. Preskočimo, kar se je godilo v cerkvi in zakristiji, kako je upil in rentočil. — Opravilo pri bolniku bilo je končano. A pozabil je mož in po končanem obredu pričel zopet isto opravilo ponavljati. Okoli stoječe ženice pa so mu povedale, da ni neobhodno potrebno, dvakrat zaporedoma obhajati. Župnik se je dal pregovoriti ter je odšel. Zvečer doma bilo je nadaljevanje popoldne pričetega dela, potem pa krik, zmerjanje, prepir in preklinjevanje do 11. ure zvečer. Pri zjutranji maši je bila pridiga o pijančevanju. Pa naj kdo reče, da nam duhovniki niso lep izgled.

„Proč od Rima“ na Štajerskem. Poltretje leto traja na Štajerskem po nemških nacionalcih provzročeno gibanje na izstop iz katoliške cerkve. Uspeh tega gibanja se vidi iz naslednjih števil: Leta 1898. je bilo na Štajerskem 6 protestantskih duhovniških postaj, protestantje so živeli v 18 krajih; letos je 16 duhovniških postaj z 19 duhovniki in žive protestanje v 52 krajih.

Zasramovanje Slovencev v cerkvi. Lepe reči se gode v katoliških cerkvah v Trstu. Da Slovence moralno ven mečejo, to je že stara stvar, ali zdaj so jih začeli kar zasramovati. Predidóo nedeljo je pri Sv. Antonu novem duhovnik — rodóm Slovene — s prižnice razglasil, da pri popoldanski slovenski službi božji se shaja le regiment vojakov in bataljon slovenskih dekel na ljubimkovanje! Tako govore duhovniki s prižnice o tistih, ki hodijo v cerkev, ne na ljubkovanje — ker je za to zunaj cerkve več ko preveč prilike, ampak iz pobožnosti. Pa kdo bi se takemu zasramovanju čudil; saj je »Edinost« prišla do tega, da označuje cerkev kot c. kr. nemško-latinsko katoliško cerkev.

Gospodinjstva šola c. kr. kmet. družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori četrti tečaj gospodinjstva šole, ki bo trajal 12 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom čč. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem, novo zidanem poslopju poleg Marijanišča v Spodnjih Poljanah. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojslovje, ravnanja z bolniki, spisja in računstva in vse one predmete, katere mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem) pranju, likanju, živinoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstvem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in bolno živino. Gojenka, katera bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 14 gld., ali za ves tečaj 168 gld. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednjo obleko s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleke za delo, dva para črevljev, nekaj belih in

barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogovic, 10—12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu; ako ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj.) Deklice, katere hočejo vstopiti v gospodinjstvo šolo, morajo: 1.) dovršiti že 16. leto; le izjemoma v posebnega ozira vrednih slučajih, se mora dovoliti sprejem mlajših učenk; 2.) znati čitati, pisati in računati; 3.) predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4.) predložiti obvezno pismo starišev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5.) zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, katerim je treba priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo starišev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 15. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe Kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se sprejmo v gospodinjstvo šolo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; ako pa bo v šoli prostora, sprejemale se bodo tudi prosilke iz drugih dežel.

Konj in kobila sta bila ukradena v soboto zvečer pri Janezu Žuštu, posestniku v Doleh pri Idriji. Visoka sta okoli 14 1/2 pestij. Kubile je »fuksa« ter je šepasta na glavi in ima pod gobcem hrastō. Konj je »bramček«.

Misijonar morilec. Nedavno šele so v Granadi garrotirali nekega župnika, ki je umoril svojega lastnega starega očeta. Te dni pa so na Kanarskih otokih usmrtili nekega misijonarja, ker je umoril neko mlado zamorko. Dotični misijonar je namreč izvedel, da ima zamorka ljubavno razmerje z nekim uslužbencem ondotnega misijona. Zato je privezal zamorko na drevo ter dal vsem otrokom misijonskega zavoda bambusove palce s špičastim koncem ter jim ukazal, naj zbadajo zamorko. In otroci so po vzgledu misijonarja res zbadali v zamorko tako dolgo, da je izdihnila. Misijonarja je sodišče zgrabilo in obsodilo na smrt, ki se je izvršila te dni v Santa Cruz de Tenerife.

Strašna vročina! V Evropi imamo sedaj hudo vročino, toda vročina v Ameriki je še neprimerno večja. Neki ameriški list, ki pa ne opravlja navadno posel slovenskega »Brivca«, poroča, da pripeka v Ameriki solnce toli strašno, da iznašajo ondotne kure le — trdokuhana jajca!!

Gospodarske stvari.

Naši davki.

Kmet je pač največji revež. Vse druge stanove mora prehranjevati, čeravno včasih še za sol nima. Najhuje ga tarejo seveda davki. Že cesarski neposredni davki, kakor zemljiški davek itd. so težki, razen teh pa mora kmet plačevati še vse polno doklad.

Pa to še niso vsi davki! Od vsacega grižljaja in od vsacega požirka se mora plačati takoimenovani posredni davek. Če zavžiješ kos kruha, čašo vina, ali če nabašeš pipico, ima že država žakelj odprt in tirja svoj davek. Ta posredni davek nese na leto več kakor tisoč milijonov kron, a kmet niti ne ve, koliko se s posrednimi davki iz njega izpreša.

Po vestnem preračunanju se je izkazalo, da znaša ta neposredni davek: pri vsakem kilogramu kruha . . . 3 v.
» » » » » mesa . . . 2—5 »

pri vsakem kilogramu masti . . .	32 v.
» » » sladkorja . . .	50 »
» » » kave . . .	96 »
» » » soli . . .	22 »
» » » čaja . . .	200 »
» » » litru piva . . .	8 »
» » » vina . . .	6 »
» » » žganja . . .	36 »
» » » petroleja . . .	24 »
» » » paketu najslabšega to- baka	6 »
» vsaki »kratki« cigari	4 »

Pri tem pa še niso vštete posebne naklade na nekatere teh živil. Zdaj si lahko vsak izračuna, koliko krvavo zasluženega denarja gre na ta način v državni žakelj. Za ta davek pa smeš s primerno ponižnostjo občudovati lepe oficirje, blesteče žandarske čelade in kape davčnih eksekutorjev, kar je tudi nekaj vredno.

Umno kletarstvo.

Bliža se za vinogradnika najsrečnejši in najveselejši čas namreč trgateg. Ker je vinska trta letos skoro povsod dobro obrodila, in ker je vsled ugodnega vremena pričakovati, da grozdje dobro in enakomerno dozori, da se bode torej pridelala izvrstna vinska kapljica, je pač skrb vsakega umnega vinogradnika, da s svojim, z velikim naporom pridobljenim pridelkom, tudi pravilno ravnava, ako ga hoče hitro in dobro v denar spraviti.

Da se pa največ vinskega pridelka pokvari le vsled slabe posode, je vsakemu dobro znano; mnogo je pa tudi krivo površno ravnanje z grozdem pri trgatvi in pozneje še pri kipenju. Nepravilno napravljeno vino se le težko proda in vedno po nizkih, dandanašnjim stroškom neodgovarjajočih cenah.

Temu nedostatku se vsak vinogradnik izogne, če že od vsega začetka z vinom, oziroma že z grozdem in z moštom pravilno ravnava, zato opozarjamo na knjižico »Umno kletarstvo« katero je spisal deželni vinarski potovalni učitelj za Kranjsko g. Fr. Gombač, in katero je založil in izdal spomladi t. l. dež. odbor kranjski.

Ta poljudno spisana knjižica obsega vsa za malega vinščaka potrebna navodila z ozirom na najnovejše zahteve umnega kletarstva.

Dobiva se pri c. kr. kmetijski družbi v Ljubljani in v drugih knjigarnah. Posamezen komad stane 30 vin. s pošto vred 33 vin.; 40 izvodov skupaj pa 8 K s pošto 8 K 50 vin.; toraj 20 vin. oziroma 21 vin. komad.

Istina je, da si vtegne marsikdo s temi vinarji prihraniti več 100 kron.

Istotam se dobi še nekaj izvodov »Novega vinogradništva« od istega pisatelja po 80 vin. s poštino vred.

Obe knjigi toplo priporočamo.

Tržne cene v Ljubljani

3. avgusta 1901.

	K	v		K	v
Pšenica, 100 kg	17	60	Špeh povejen, kgr.	1	60
Rež, "	14	50	Surovo maslo, "	2	—
Ječmen, "	14	—	Jajce, jedno	5	—
Oves, "	17	—	Mleko, liter	20	—
Ajda, "	14	—	Goveje meso kgr.	1	28
Proso, "	18	—	Telečje "	1	20
Koruza, "	14	20	Svinjasko "	1	60
Krompir, "	5	—	Koštrunovo "	7	4
Leča, lit.	—	20	Piščanec	1	10
Grah, "	—	32	Golob	—	40
Fižol, "	—	24	Seno, 100 kilo	4	80
Maslo, kgr.	2	40	Slama, "	4	40
Mast, "	1	40	Drva trda, kiftr.	8	—
Špeh svež, "	1	28	" mekka, "	5	—

Loterijske srečke.

Gradeo, 3. avgusta.	24, 69, 34, 33, 22.
Erno, 24. julija.	86, 24, 19, 40, 55.
Dunaj, 3. avgusta.	59, 41, 79, 22, 60.
Linc, 27. julija.	85, 30, 1, 31, 84.
Praga, 31. julija.	61, 22, 83, 59, 58.
Trst, 27. julija.	8, 68, 81, 47, 43.

Gostilno in prodajalno

ob deželni glavni cesti z živahnim prometom se daje pod ugodnimi pogoji takoj v najem.

Več se izve pri Antonu Janež-u, posestniku v Babnem polju, pošta Staritr pri Rakeku.

Najnižje cene. Največji izbor.

L. Mikusch
tovarna dežnikov
Ljubljana, Mestni trg.

Notarska pisarna c. kr. notarja Ivana Plantana

nahaja se od 6. avgusta naprej

na Dunajski cesti
v Fröhlichovi hiši št. 11 v pritličji.

Doktorja pl. Trnkóczyja

že mnogo let izvrstno preskušena zdravila, redilna in dietetična sredstva, priporočena v stotinah zahvalnic, priporočila in razpošilja

lekarna Trnkóczy v Ljubljani, Kranjsko.

Najceneje se debivajo, če se naroča po pošti v tej lekarni, odkoder se ta zdravila vsak dan takoj pošiljajo na vse strani sveta s povratno pošto s poštnim povzajem, tudi celo samo en komad z natančnim rabilnim navodilom.

Za štedljive gospodinje, dojenčke, otroke, nervozne, okrevajoče, slabotneže, malokrvne, bledične, za vsakega bolnika, sploh za vsakega se namesto brezmočne, razdražujoče kave in ruskega čaja Dr. pl. Trnkóczyjev

Kakao sladni čaj priporočila kot tečno, krepilno, zdravo in najceneje hranilno sredstvo. Bolje kot sladna kava. Zavojček (1/4 kile vsebine) 40 h, 14 zavojčkov samo 5 K.

Dalje se priporočila: Doktorja pl. Trnkóczyja

Želodečne kapljice. Izborno sredstvo za želodec. Deluje pomirjujoče, krepilno, bolest utešujoče, tek vzbujajoče, čisti želodec in pospešuje prebavo. Steklenica 40 h, pol tucata 2 K.

Kroglice, odvajalne, želodec čistilne. Odvajajo blato brez vseh bolečin, kakor se to čestokrat pripeti pri drugih kroglicah. Ubranjajoče je to sredstvo zoper bolezn, ki morejo nastati vsled zapehe, napejanja itd. Škatla 42 h, šest škatlic 2 K 10 h. — Pocukrene kroglice. Škatla 80 h, tri škatle 2 K.

Prsni, pljučni in kašljev sok ali zeliščni sirup, prirejen z lahko raztvorljivim apnenim železom, utešuje kašelj, raztvorja sliz, lajša bol in kašelj, vzbuja tek in tvori kri. Steklenica 1 K 12 h, pol tucata 5 K. (24—14)

Drgnilni ali udov cvet (Gichtgeist) priporočljiv je kot boli utešujoče, lajšajoče drgnjenje v križu, rokah in nogah, kot novo poživlajoče drgnjenje po dolgem hodu in težkem delu. Steklenica 1 K, šest steklenic 4 K 50 h.

Varstvena znamka. pripravke za živino.

Tinktura za kurja očesa, preskušeno sredstvo proti boleznim kurjim očesom, bradavicam, roženici, žuljem in ozeblinam. Ima to veliko prednost, da je treba s priloženim čopičem bolno mesto zgolj namazati. Steklenica 80 h, šest steklenic 3 K 50 h.

Ker je vedna skrb p. n. ekonomov, poljedelcev, živinorejcev itd. obrnjena na vzdrževanje zdrave in krepke živine, opozarjamo iste posebno na doktorja pl. Trnkóczyja redilne

Živinski redilni prašek za notranjo rabo pri kravah, volih in konjih. Že blizu 50 let z najboljšim uspehom uporabljevan, kadar krave nočejo žreti, in da se zboljšuje mleko. Zavojček z navodilom glede uporabe 1 K, pet zavojčkov samo 4 K.

Praščiji redilni in krmilni prašek. Varstveno in dietetično sredstvo za prašiče. Za notranjo rabo, služi za tvorbo mesa in tolsče. Zavojček 50 h, pet zavojčkov samo 2 K.

Pozor! Želi kdo samo eden kos od teh sredstev, torej se tudi omenjeni eden kos, takoj s poštnim povzajem pošlje.

Varstvena znamka.